

רבי ישמעאל פרק שישי מנחות

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. ואם תקריב מנחת בכורים
לוי אביב קלוי באש נש
4. מנחת תקריב את מנחת
בכוריו;
יקרא ב די
3. שבועה שבעת תספר כל
מזהל חורש בקנהו תחל
לספר שבועה שבעת;
דברים ט ט
3. וחג הקציר בכורי מעשיך
אש תורע שיהוה חג האסס
בצאת הקנהו באספר א
מעשיך מן השדה;
שמות ט ט
4. דבר אל בני ישראל
ואמרת אללם כי תבאו אל
הארץ ואש איני תלם לכם
וקצרתם את קצירה והבאתם
אל עמור ראשית קצירכם אל
הבדן;
יקרא ג כ

הגהות הב"ח

- (א) גמ' מכלל דליכא דלאו אבי
וידילמא דלאו: (ב) שם דליכא
דלאו בר דתשע ודלמא דלאו:
(ג) שם מכלל דלאו בר קסה
וידלמא דלאו: (ד) שם במשנה
רלא וטעם: (ה) ר' ר' ר' ר'
וקפיר' דלמא דר' דאביב ר' ר'
מושל כל דרבו: (ו) ד"ה מכלל
דליכא דלאו בר דתשע ובי אלה
מעומר אה"ה: (ז) ד"ה קורין
ובי ואין בהם חסור: (ח) ר' ר'
אימיה ובי שלים קור' אף אה"ה
הס"ד ואה"ה ס"ד שם מצינו
שם אף ימיהל קלסר כל"ל
ומיבת יקלור נמחק:

לעזי רש"י

ייביל"ש [יבילי"ש]. אלומות
(לא קשורות), עמירים.

מזוסף רע"י

[illegible]

בית השלחין. מדרך חול קודם
לח קצירה והבאתם אלמח מותר
ממקום אהלם מביא עומר אי אה
מביאין קובל למנהל לח מביא אה
יביא אה אי למנהל לה אחר בשול
דאורייתא ליכא דמקום שאי אה
שמה שאני ונה אחר לה השנה
שהו מתקטקט ד אחר למחל מנייה
מותר לקדור כשהו שפח
(בב.) ששה דברים עשו אנשי
ענפים עבדלו חרובין וזקימין ש
וגדלין ומוספין. וקודם קצירתן
מלין ממויות (פסחים ע"ה)

רבי יאשיה דדריה. שהיה דודרו וכן גילו לאפוקי רבי יאשיה הגדול שהיה מנא: **שמעיה בהשרשה.** שאם השריש קודם לעומר עומר ממיר אע"ג דלא גדל כלום: **מנלן.** בתמיה: **דכתיב אביב.** קלוי בשא יוקדא ב. מדקאמר מן האביב הבא העומר: **מכלל דאיכא דלאו אביב.**

קאשרי ליה עומר דהא לא ממעטיה
קרא אלח ממבטח העומר לחודיה:
קספירין דלמא דלאו איבי. שרי
לעולם שביחא שלש אלב מבוטחא שלא
ביבאה שלש לא שרי לה עומר.
(א) איבי מבוטח כל זכר: מכלל דאיכא
שילא בר חרמא. ויבינן שלא ביבא שלש
ויבא עיבא שלש בר חרמא הוא וזרי
דער עומר דהא לא ממעטיה אלח
(ב) מחרמא (א): וקספירין דלמא דלאו
שרי ויעולם דהוא כבר
חרמא ושרוי מואכל בתרומה אלב השרא:
חמא דהא חמא מזהל חרמא דהא:

וְכָל דְּרִיכָא דְלֵאוּ [א] **קמא**. שאין לו
קמא והיינו פסוק: **אִם**. שגילה
ועט לבוך ראש צד העיקר כמו
ישעיה (ח) הלכוך באגמון ראש: **אִשֶּׁר**
[א] וחג הקלר צביון ממש
אשר תורע (שמות כג) משעת וריעה
אשר יבשתי הלחם כבי' [א] ואזיעה
ישומר קאי דשמי הלחם לא שרו למקדש
למלא צבואה דשמי עומר הדיקטו שרו
למלא הלחם למקדש: **סודני**. תלמידי
וכמסע על שם סוד ה' ליראיו (הולס)
[א] ל'א ר' פפא שברא סודא הוה
למאמרין צפסחים דמי (ק"ג) [א] ו
ל'א דרמאי שברא לא איעתרי וסודני

[illegible]

נחל יסדרו לפי שאותה תבואה אינה
 יאווה לעומר כדאמרינן פ' כל
 הקרבנות (לקמן פה) אין מביאין לא
 ששמעתין ממקום שאי אחת מביא
 אחת קוצר. ל"א מפני הנטיעות משום

לְאִילָם וְלִהְרֵי נָקֹט נְטִיעוֹת מִשּׁוֹם אֹרְחוֹ
וְיִמְלֵתָם עֲפָמִים שֶׁלֹּא זֶרַע צְבוּחָה
אֵינֶן שֶׁנְּטִיעוֹת וְאֵלֶּם זֶמֶן עוֹלוֹת שֶׁ הֵן
נְטִיעוֹת מִלְּהֵינִי וְרִנְיָ קִלְקוֹר אֵל הַיָּם
וְדִמְרָה צִפִּיק דְּכֻחוֹת (דף ט:) אֲמִינוּ
וְלֹאִים^ה קְשׁוּרִים: **צְבוּיִם**. בְּלֹא קִישׁ
אֵל מֵלֵא. שֶׁכֵּר נִקְרָה רֵבִיל: **מִן סֵלֶח**. דֵּק
בְּהֵסֵס אֵל עוֹמֵר (נל): דְּשִׁמְעֵה
מִמָּקוֹם שֶׁאֵסֵה. יוֹלֵד לְהִיבֵד בִּלְ עוֹר
שֶׁבֹלֶת שׁוֹעֵל זִיפּוֹן שְׁמוֹתָה קִלְקוֹר קוֹדֵר
יִשׁוּבֵי דִקְנֵה יִשְׁנֵא דִמְיוֹ וְלֹא מֵלֵא
מֵלֵא דִקְנֵה עֶשֶׂר בְּנִינִי דְּקִרְבִּי לֹא מֵלֵא
בְּלֹא הֵיוּ מִפְּסִיקִין לִיתֵן רִיחַ בֵּין מִיבֵה
קוֹלֵי שְׁלֹא בְּרָחוֹן כְּחִמִּים דְּבוּר דְּלִמָּא אֵל
אֵלֵּה אֲזֵל אֲנָשִׁי יִרְחוּ דְּפִסְקֵיהּ אֵלֵּה

[illegible][illegible]

לרבי יאשיה דרריה לא תיתב ⁽⁶⁾ אכרעך עד
דמפרשת ליה ⁽⁶⁾ להא ⁽⁶⁾ מתני' מנין לעומר
שמסתר בהשרשה מגלן דכתיב ⁽¹⁾ אביב לאו
מכלל דאיכא דלאו אביב ⁽⁶⁾ דלאו אביב
ולעולם דעייל שלישי אלא אמר שמואל
מיהחל חרמש לאו מכלל דאיכא דלאו בר
חרמש ⁽⁹⁾ דלאו בר חרמש ולעולם שחת אמר
רבי יצחק קמה לאו מכלל דלאו בר קמה ⁽⁹⁾
דלאו בר קמה ולעולם אנם אלא אמר רבא
אשר תורע משעת זריעה אמר ליה רב פפא
לרבא אי הכי אע"ג דלא השריש נמי אמר
ליה ⁽⁹⁾ סודני בשדה כתיב: מתני' ⁽³⁾ ⁽⁹⁾ קוצרין
בית השלחין שבעמקים אבל לא גורשין
⁽⁹⁾ אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים וגורשין
שלא ברצון חכמים ולא מיחו בידם ⁽⁹⁾ קוצר
לשחת ⁽³⁾ מאכיל לבנהא א"ר יהודה ⁽²⁾ אימתי
בזמן ⁽¹⁾ שמתחיל עד שלא הביא שלישי ר"ש
אומר ⁽¹⁾ יקצור יואכיל אף ⁽¹⁾ משהביא שלישי
לקוצרין מפני נטיעות ⁽¹⁾ מפני בית האבל
ביטול בית המדרש ⁽⁷⁾ ⁽¹⁾ לא ⁽⁸⁾ יעשה
אוותן כריכות אבל מניחין צבתים ⁽¹⁾ מצות
העומר לבא מן הקמה לא מצא יביא מן
העמרים ⁽¹⁾ מצותו לבא מן הלח לא מצא יביא
⁽⁸⁾ יבש ⁽¹⁾ מצותו לקצור בלילה ⁽¹⁾ נקצר ביום
ככשר ⁽¹⁾ ודוחה את השבת: גמ' תניא ר' בנימין
אומר כתוב אומר ⁽¹⁾ וקצרתם את קצירה
והבאתם את עומר וכתיב ראשית קצירכם
אל הכור הא כיצד ממקום שאתה מבאי אתה
אתה קוצר ממקום שאי אתה מביא אתה
קוצר אימא ממין שאתה מביא אי אתה קוצר

לא אנושי יריחו קוצרין ברצון חכמים וגודשין שלי
ששמעת ליה דאמר מיהו ולא מיהו רבי יהודה
יריחו ברצון חכמים הואי והא תניא "ששה
ברצון חכמים ושלשה שלא ברצון חכמים ו
דקלים כלל היום וזכרכין את שמע וקוצרין לפני
ברצון חכמים גודשין לפני העומר ומתירין גם
שקמה ופורצין פרצות בגנותיהן ובפרדסותיהן
כשבתות ובימים טובים דברי ר"מ אמר לו רבי
עושין יהו כל אדם עושין כן אלא אלו ואלו
ממיתו בידם ועל שלשה לא מיהו בידם ואלו ש
היום וזכרכין את שמע וקוצרין וגודשין ל

ס' משום נלאים: ומפני בית האכלן שאין להם מקום מיועגים וכו'; ומפני בית המדרש. שאין מקום לישוב לחלל שקורין ייביל'ש: מן הקמה. שמהא קצירה לשמה כד' כרמל (ויקרא ג) רך ומל (סו'א): לקצור בלילה. דלמחר בירר יול לקצור קודם הבאת העומר ורשית קצירתם בירר וז' אהם קהל. קודם לעומר: ואמיתא ממין ב'ר' שאי לעומר שארין היום עומר ב'ר' מהם: מדברי יוחנן. דלמחר ל' י' במתניתין ולא מיחו בידם חכמים: רבי יהודה היא. כד' ה' חטובה היא: וכוורין אה' חטט. מפרש בפסחים במקוין יביב: לפני העומר כו'. ופ"ע דלמחר רבי מאיר לעיל (ד' מ"ב) מליכי מהם הוא דעסקין ביה טובא בקצירי עומתיה וקציריה לחוד שרינן להו מודה רבי מאיר דבדלון

[illegible]

רשמי לעיל **א**: **מרכיבין** דק"ם
מקום שבהו (פסחים דף נ"ו.) מפנה
תא ותימה דהתם לעיל (דף נ"ג.) אמרין
בשנים דנעתימין ק"ן ופינה בקונטרס
שם דקלים וזכרים שאין נושאין פירות
לכן נראה איפוא דנעסמין הם הנקבות
אבל הזכרים עושין פירות ועברון
פ"י בערך יסמון **ד** דנעסמין הם ההמרים
קונים שבקונטותם הם מתוקין ושגמלין
נעשין מרים כעין שקדים מרים דסוף
פ"ק דחולין (דף כ"ה.) ולכן מומר
לואלן פ"ן יוספדו ומרכיבין דקלים פ"י
בצורה שם דקלים נקבות שמאליהם
לזכר ומשיך פירותיו עד שמזיגין וזכר
ובורכין זו ומשתמרין פירותיו ושמה
דוקא דקלים דנתיים לנאכר דאמר דלמר
בחדרם קים תמר זו שם ילה תהא
אף שרלן יש תם תהא תעסות
רלון אביהם שבשמים ואמר דדקל
יירחו מעשה בחדש שבאה **א** דקל
אחד תהא ללן דלקלים שביחורו מתהא
והביא יחור מרם אחד מירחו והרכיב
זו וטען פירות שבתמליה:

וְבוֹרֵכִין אֶת שְׁמֵךְ. כִּפְרָק מִקֹּס
שֶׁהֵבִיגוּ (פֶּסַחִים טו.) מִפֶּרֶס
יֹדִיעַ עֲבָדֶי וְלֹא הָיוּ מִפְּסִיקִים וְנִרְאֶה
אֲמַר שְׁמוּאֵל וְשֶׁלָּה הָיוּ מִפְּסִיקִים בֵּין יִשְׂרָאֵל
לְפֶרֶס דְּלֹא הָיוּ מִפְּסִיקִין בֵּין יִשְׂרָאֵל
לְשֵׁם שֶׁלָּה יִהְיֶה נִרְאֶה כְּאוֹמֵר לְיִשְׂרָאֵל
שֶׁשְׁמֵעַ אֶת הַקֹּס וּפְסִטִיָּה דִקְרָא הֵיטוּ
שְׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל כִּי הִ' אֱלֹהֵינוּ הִ' אֶחָד
וְיִירוּשָׁלַיִם אֲמָרִינִן שֶׁלָּה הָיוּ מִפְּסִיקִין בֵּין
בֵּין חִיבָה לְחִיבָה וְשֶׁ מִי שֶׁזָּמַר שֶׁלָּה
הָיוּ מִפְּסִיקִין בֵּין אֶחָד לְבָרֵךְ: [ב']
וְקוֹצְרִין אֲפִי הָעוֹבֵר. יֵשׁ
סְפָרִים שֶׁכְּתוּב בָּהֶן
דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר קוֹרֵרִין א' וְנוֹתֵרִין וְכ'
בְּנוֹסְפָתָא וְשֶׁלָּה בְרִינִן כְּחֻמֵּי גִּוְלָה
וְזוֹמֵרִין

מִצִּיתָ ¹⁰אִמַּרְתָּ מִדְּרָבִי ¹⁶[יִחוּנָן];
בִּרְצוֹן חֲכָמִים [כֹּה']; ¹⁷[מֵאֵן
וּסְכָר ר'] יְהוּדָה קִצִּירָה דִּאֲנָשִׁי
בָּרִים עָשׂוּ אֲנִשִּׁי יִרְחוּ שְׁלֹשָׁה
בָּרִים שֶׁבִּרְצוֹן חֲכָמִים ¹⁸[מִרְכִּיבֵי
הָעוֹמֵר בִּרְצוֹן חֲכָמִים] וְאִלּוּ שְׁלֹא
יִתּוּ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הָרֹב וְשֶׁל
וְאִכִּיל נִשְׂר לַעֲנִיִּים בִּשְׁנֵי בִצּוֹרֹת
יְהוּדָה אִם בִּרְצוֹן חֲכָמִים ¹⁹[הֵן
שְׁלֹא בִרְצוֹן חֲכָמִים וְעַל שְׁלֹשָׁה
מִיָּחוּ בִידֵם מִרְכִּיבִין דְּקָלִים כֹּל
י הָעוֹמֵר וְאִלּוּ שְׁמִיחוּ בִידֵם
מִתִּירִין

[illegible][illegible]

עמ.

עין משפט
נר מצוה

כט א מ"י פ"ו מל' ממדין
 ומוספין הלכה יג:
 ע ב ג ד מ"י שם הלכה טו:
 עא ה מ"י שם הלכה טז:
 עב ו מ"י שם הלכה ח:
 עג ז מ"י שם הלכה ט:
 עד ח מ"י שם הלכה י:
 עה ט מ"י שם הלכה יא:
 עו י מ"י שם הלכה יב:

רבינו גרשום

[illegible]

שיטה מקובצת

(6) להא מילתא: (3) קצרין כר
 ולא גורין דילמא אתי למיכל
 מינה משום פסידא דאזלי
 לאכרדזא אם משחין אותה
 למיכל
 דבחה וליכא פסידא לאשהוי
 ומשום הכי גורין דלמא אתי
 למיכל מניה: (4) ואמכיל
 לבחמנו דקורא לבחמא אבל
 לאדם קדצרת שחמ לאדם
 קצירה חשובה היא: (5) בזמן
 שהתחיל: (6) אומר אף יקצור:

[illegible]